

**NASPOLYA
MEDLAR**

(Mespilus germanica L.)

**IRÁNYELV A MEGKÜLÖNBÖZTETHETŐSÉGHEZ, AZ
EGYÖNTETŰSÉGHEZ ÉS AZ ÁLLANDÓSÁG
VIZSGÁLATÁHOZ**

**GUIDELINES
FOR THE CONDUCT OF TESTS FOR DISTINCTNESS,
UNIFORMITY AND STABILITY**

UPOV kód/ UPOV code: Mespi

I. AZ ÚTMUTATÓ TÁRGYA / SUBJECT OF THE PROTOCOL

Ez az útmutató alkalmazandó minden *Mespilus germanica* L. fajta és hibridjei DUS vizsgálatához. / *These Test Guidelines apply to all varieties of Mespilus germanica L. and their hybrids.*

II. A NÖVÉNYANYAG / PLANT MATERIAL

A növényanyaggal szembeni követelmények. / Plant material requirements

A bejelentőnek kell biztosítania a telepítéshez térítésmentesen, a növény-egészségügyi követelményeknek megfelelő, növényanyagot. / *The applicant is responsible for ensuring compliance with any customs and plant health requirements.*

A növények minősége: / Quality of plants:

A növényanyagnak egészségesnek kell lennie, kellően fejlettnek és nem lehet rajta növényi kártevő vagy kórokozó, valamint vírus. / *The plant material supplied should be visible healthy, not lacking in vigour or affected by any important pests, or disease, especially viruses*

Vegyszeres kezelés / Chemical treatment:

A növényanyag nem kaphat semmilyen vegyszeres kezelést, kivéve, ha a CPVO és a vizsgáló hivatal engedélyezi, vagy felkéri ilyen kezelésre. Ha kezelt, akkor minden információt meg kell adni a kezelésről. / *The plant material must not have undergone any treatment unless the CPVO and the examination office allow or request such treatment. If it has been treated, full details of the treatment must be given.*

A növények mennyisége: / Quantity of plants:

Keresztezésből származó fajták esetében legalább 6, mutációból származó fajták 12 vírusmentes oltvány birs alanyon (megadva milyen alanyfajtán) / *minimum 6, or in case of mutant varieties, 12 virus-tested one-year-old trees grafted on virus-free quince rootstock (please specify).*

Minden növény címkéjén jelölni kell a következőket: / *Labelling of individual plants in sample:*

- Faj / *Species*
- Nemesítői jelzés vagy fajtanév/ *Breeder's reference or denomination*
- Bejelentő neve / *Name of applicant*

III. A VIZSGÁLAT MENETE / CONDUCT OF TESTS

1. Alkalmazott tulajdonságok / Characteristics to be used

A DUS vizsgálatához és a leírás elkészítéséhez a tulajdonság táblázatban szereplő tulajdonságokat kell használni. Minden tulajdonságot használni kell, feltéve, hogy az adott tulajdonság megfigyelését nem teszi lehetetlenné egy másik tulajdonság kifejeződése, vagy a tulajdonság kifejeződését akadályozzák a környezeti feltételek, amelyek alatt a kísérletet beállították. Továbbá néhány egyéb szabályozás, pl.

növény egészségügy, lehetetlenné teheti a tulajdonság megfigyelését. / *The characteristics to be used in DUS tests and preparation of descriptions shall be those referred to Table of Characteristics. All the characteristics shall be used, providing that observation of a characteristic is not rendered impossible by the expression of any other characteristic, or the expression of a characteristic is prevented by the environmental conditions under which the test is conducted. In addition the existence of some other regulation e.g. plant health, may make the observation of the characteristic impossible.*

2. A fajták csoportosítása / Grouping of varieties

A fajták és fajtajelöltek csoportosítása megkönnyíti a megkülönböztethetőség megállapítását. Azok a tulajdonságok alkalmasak a csoportosítás céljaira, amelyek nem, vagy csak nagyon kevésé változnak a fajtán belül, és amelynek a kifejeződési fokozata jól eloszlik a gyűjteményben. A csoportosító tulajdonságok a következők: / *The varieties and candidates to be compared will be divided into groups to facilitate the assessment of distinctness. Characteristics which are suitable for grouping purposes are those which are known from experience not to vary, or to vary only slightly, within a variety and which in their various states of expression are fairly evenly distributed throughout the collection. The characters used for grouping could be the following:*

- 1., Gyümölcs: nagyság / *Fruit: size (23. tulajdonság / characteristic 23)*
- 2., Gyümölcs: általános alak / *Fruit: general shape (24. tulajdonság / characteristic 24)*
- 3., Gyümölcs: héj színe puhulás előtt / *Fruit: colour of skin before maturity (29. tulajdonság / characteristic 29)*
- 4., Virágzás kezdetének ideje / *Time of beginning of flowering (36. tulajdonság / characteristic 36)*
- 5., Érés idő / *Time of maturity (37. tulajdonság / characteristic 37)*

3. Kísérlet elrendezés és termesztési feltételek / Trial designs and growing conditions

A vizsgálat időtartamának legkevesebb két megfelelő termőévet kell magába foglalnia. A vizsgálat során biztosítani kell a növények normális fejlődéséhez szükséges feltételeket. A parcella méretének akkorának kell lennie, hogy a növények vagy növényi részek méréshez vagy számoláshoz való begyűjtése, a termesztési ciklus befejezéséig hátralévő megfigyeléseket ne befolyásolja. / *The minimum duration of tests will normally include at least two satisfactory growing periods. Tests will be carried out under conditions ensuring normal growth. The size of the plots will be such that plants or parts of plants may be removed for measuring and counting without prejudice to the observations which must be made up to the end of the growing period.*

4. A vizsgálat kivitelezése a következő / The test design is as follows

Amennyiben a fajtajelölt keresztezésből származik, akkor legalább 5 növényen kell végezni a vizsgálatot. Ha mutációból származik, akkor legalább 10 növényen kell végezni a vizsgálatot. / *Each test should be designed to result in a total of, at least, 5 trees for varieties resulting from crossing and 10 trees from varieties obtained from mutations.*

Keresztezésből származó fajták: a megfigyelést 5 növényen vagy mind az 5 növényről származó növényi részen kell végezni. Ha a megfigyelés méréssel vagy számlálással van végrehajtva, akkor

legalább 10 növényi részt kell vizsgálni. / *Varieties resulting from crossing: All observations should be made on 5 trees or parts taken from each of 5 trees. All observations determined by measuring or counting should be made on a minimum of 10 parts.*

Mutációból származó fajták: a megfigyelést 10 növényen vagy mind a 10 növényről származó növényi részen kell végezni. Ha a megfigyelés méréssel vagy számlálással van végrehajtva, akkor legalább növényenként 1 növényi részt kell vizsgálni. / *Varieties resulting from mutation: All observations should be made on 10 trees or parts taken from each of 10 trees. Unless otherwise indicated, all observations determined by measuring or counting should be made on a minimum of 1 part taken from each of the ten plants.*

of parts of plants, the number to be taken from each of the plants should be 2.

Amennyiben a mennyiségi tulajdonság méréssel kerül felvételezésre, akkor a mért értékeket kifejeződési fokozattá kell alakítani. A kifejeződési fokozat megállapításánál törekedni kell arra, hogy mért értékek lehetőleg egyenlő intervallum beosztással, lineáris skála mentén kerüljenek értékelésre. / *A quantitative characteristic observed by measurement should be transformed into notes. The intervals should be linear as far as possible.*

Fa típus és habitus: Termő fákon, tél folyamán kell végrehajtani. / *Observations of the tree type and habit should be made on bare trees in winter.*
centre.

Vessző: Oldalhelyzetű, nyugalmi állapotban lévő vesszőkön kell végrehajtani a tél folyamán, melyek már legalább egyszer termett növényeken helyezkednek el. / *Observations on the one-year-old shoots should be made on lateral dormant shoots in winter on trees that have completed at least one growing season at the testing*
centre.

Növekedési erély, levéllemez és levélnyel: Nyáron, a vegetatív növekedés csúcán lévő fákon kell megfigyelni. A levélen és a levélnyélen végzendő megfigyeléseket a kellően fejlett hajtások középső harmadán található, teljesen kifejlett leveleken kell végrehajtani. / *Observations on tree vigour, leaf blade and petiole should be made in summer when the tree is in peak vegetative growth. Observations on the leaf blade and petiole should be made on fully developed leaves from the middle third of vigorous current season shoots from the outside of the tree.*

Virág: A virágon végzendő megfigyeléseket a portok nyílás kezdetén kell végrehajtani. / *Observations on the flower should be made on the second or subsequent flowers, at the start of anther dehiscence.*

Gyümölcs: A gyümölcsön végzendő megfigyeléseket fogyasztási érettségben lévő gyümölcsön kell végrehajtani. A legalább 20 elemű mintából, minimum 10 fajtára jellemző gyümölcsöt kell kiválasztani. A csúcsi helyzetű gyümölcsöket ki kell zárni. / *Observations on the fruit should be made on 10 typical fruits taken from a minimum sample of 20 at the time of ripeness for eating. The terminal (king) fruits should be excluded.*

5. Alapvető követelmények a döntéshez / Standards for decisions

a., **Megkülönböztethetőség / Distinctness**

A fajtajelölt akkor tekinthető megkülönböztethetőnek, ha megfelel a 2100/94-es Tanácsi Rendelet 7. cikkely követelményeinek. / *A candidate variety will be considered to be distinct if it meets the requirements of Article 7 of Council Regulation No. 2100/94.*

b., **Egyöntetűség / Uniformity**

Egy fajtajelölt akkor tekinthető kellően egyöntetűnek, ha a típustól eltérő egyedek száma nem haladja meg az alább megadott táblázatban megadott értéket. / *A candidate will be considered to be sufficiently uniform if the number of off-types does not exceed the number of plants as indicated in the table below.*

Táblázat az egyöntetűség követelményei szerint megengedett eltérő egyedek számáról

növények száma / <i>number of plants</i>	megengedett eltérő egyedek száma / <i>off-types allowed</i>
≤ 5	0
6-35	1

c., **Állandóság / Stability**

Egy fajtajelölt akkor tekinthető kellően állandónak, ha nincs bizonyíték arra, hogy kiegyenlítetlen. / *A candidate will be considered to be sufficiently stable when there is no evidence to indicate that it lacks uniformity.*

*

IV. FAJTATULAJDONSÁGOK / CHARACTERISTICS

Jelmagyarázat: / Legend:

Kf	kifejeződési fokozat
G	csoportosító tulajdonság / <i>Grouping characteristic</i>
(+)	lásd a magyarázatot a Tulajdonságok táblázatában / <i>See explanations on the Table of characteristics</i>
QL	minőségi tulajdonság / <i>Qualitative characteristic</i>
QN	mennyiségi tulajdonság / <i>Quantitative characteristic</i>
PQ	látszólagos-minőségi tulajdonság / <i>Pseudo-qualitative characteristic</i>

FAJTATULAJDONSÁGOK TÁBLÁZATA / TABLE OF CHARACTERISTICS

Szám / N°	Tulajdonság	Characteristics	Példafajta / Examples	Kf / Note
1. VG	Fa: növekedési erély	Tree: vigour		
QN	gyenge	weak	Hollandi óriás	3
	közepes	medium	Szentesi rózsza, Nottinghami	5
	erős	strong		7
2. VG	Fa: habitus	Tree: habit		
QN	feltörő	upright		3
	félíg feltörő	semi-upright	Nottinghami	5
	szétterülő	spreading	Szentesi rózsza, Hollandi óriás	7
3. VG	Fa: elágazások sűrűsége (koronasűrűség)	Tree: degree of branching		
PQ	ritka	weak	Hollandi óriás, Noszvaji	3
	közepes	medium	Szentesi rózsza	5
	sűrű	strong	Nottinghami	7
4. MS/VG	Vessző: vastagság	One-year-old shoot: thickness		
QN	vékony	thin		3
	közepes	medium	Nottinghami	5
	vastag	thick	Hollandi óriás	7
5. MS/VG	Vessző: ízköz hosszúság	One-year-old shoot: length of internode		
QN	rövid	short		3
	közepes	medium	Szentesi rózsza	5
	hosszú	long		7

Szám / N°	Tulajdonság	Characteristics	Példafajta / Examples	Kf / Note
6. VG	Vessző: molyhosság (a napos oldalon)	One-year-old shoot: intensity of pubescence		
QN	gyenge	weak	Nottinghami, Szentesi rózsza	3
	közepes	medium	Hollandi óriás	5
	erős	strong		7
7. VG	Vessző: szín	One-year-old shoot: predominant colour on sunny side		
PQ	szürkésbarna	grey brown	Nottinghami, Szentesi rózsza	1
	zöldesbarna	green brown		2
	vörösesbarna	brown purple	Hollandi óriás	3
	barna	brown		4
	sötétbarna	dark brown		5
8. VG	Vessző: paraszemölcsök szembetűnőssége	One-year-old shoot: appearance of lenticels		
QN	kicsi	weak	Nottinghami	3
	közepes	medium	Szentesi rózsza	5
	nagy	strong		7
9. VG	Vessző: a rügyek vesszőhöz viszonyított állása	One-year-old shoot: position of vegetative bud in relation to shoot		
QN	vesszőhöz símuló	adpressed	Nottinghami, Hollandi óriás	1
	kissé elálló	slightly held out	Szentesi rózsza	2
	határozottan elálló	markedly held out		3
10. MS/VG	Levéllemez: hosszúság	Leaf blade: length		
QN	rövid	short	Szentesi rózsza	3
	közepes	medium		5
	hosszú	long	Hollandi óriás	7
11. MS/VG	Levéllemez: szélesség	Leaf blade: width		
QN	keskeny	narrow	Szentesi rózsza	3
	közepes	medium	Hollandi óriás	5
	széles	broad		7
12. VG	Levéllemez: levélváll alakja	Leaf blade: shape of base		
PQ	"U" alakú	U-shape	Szentesi rózsza	1
	egyenes	staright	Nottinghami	2
	szíves	cordate	Hollandi óriás	3
13. VG	Levéllemez: színe a felső oldalon	Leaf blade: intensity of green colour of upper side		
PQ	világoszöld	light		3
	középzöld	medium	Hollandi óriás	5
	sötétzöld	dark	Nottinghami	7

Szám / N°	Tulajdonság	Characteristics	Példafajta / Examples	Kf / Note
14. VG	Levéllemez: csavartság	Leaf blade:curvature		
PQ	nincs, vagy nagyon gyenge	absent or very weak	Hollandi óriás	1
	gyenge	weak	Nottinghami	3
	közepes	medium		5
	erős	strong	Szentesi rózsza	7
	nagyon erős	very strong		9
15. VG	Levéllemez: hólyagosság	Leaf blade: blistering		
PQ	gyenge	weak		3
	közepes	medium	Nottinghami	5
	erős	strong	Szentesi rózsza	7
16. VG	Levéllemez: levélszél hullámossága	Leaf blade: undulation of margin		
PQ	nincs, vagy nagyon gyenge	very weak or absent		1
	gyenge	weak	Noszvaji	3
		medium	Nottinghami, Hollandi óriás	5
	közepes			
	erős	strong	Szentesi rózsza	7
17.	Levéllemez: levélszél felső felének bemetszése	Leaf blade: incisions of margin on the upper part		
PQ VG	nincs	absent	Szentesi rózsza	1
	van	present	Hollandi óriás	9
18.	Levéllemez: levélszél bemetszésének mértéke	Leaf blade: depth of incisions of margin		
QN	gyenge	shallow		3
	közepes	medium	Nottinghami	5
	erős	deep		7
19. MS/VG	Virág: átmérő (teljes nyílásban)	Flower: size		
QN	kicsi	small		3
	közepes	medium	Nottinghami, Hollandi óriás	5
	nagy	large		7
20. VG	Szirom: szél hullámossága	Petal: undulation of margin		
QN	gyenge	weak	Nottinghami	3
	közepes	medium	Hollandi óriás	5
	erős	strong	Szentesi rózsza	7
21. VG	Szirom: sziromcsúcs lehajlása	Petal: downbend of apex		
QN	gyenge	weak	Nottinghami	3
	közepes	medium	Hollandi óriás	5
	erős	strong	Dunabogdányi	7
22. VG	Virág: sziromlevelek állása	Flower: arrangement of petals	Szentesi rózsza,	
QN	szabadon álló	free	Dunabogdányi	1
	egymást érintő	intermediate	Hollandi óriás, Noszvaji	2
	egymást takaró	overlapping		3

Szám / N°	Tulajdonság	Characteristics	Példafajta / Examples	Kf / Note
23.	MS/VG Gyümölcs: nagyság	Fruit: size		
QN	kicsi	small		3
G	közepes	medium	Szentesi rózsza	5
	nagy	large	Hollandi óriás	7
24.	VG Gyümölcs: általános alak	Fruit: general shape		
PQ	lapított	broad oblate	Noszvaji, Hollandi óriás	1
G	félgömb	hemisphere		2
	gömb	globose	Nottinghami	3
	kúpos	conic	Szentesi rózsza	4
	megnyúlt kúpos	elongated conical		5
25.	VG Gyümölcs: a legnagyobb átmérő helye	Fruit : position of maximum diameter		
PQ	középtájt	in middle	Nottinghami	1
	alsó harmadban (a csésze felé)	clearly towards calyx	Szentesi rózsza	2
26.	VG Gyümölcs: elkeskenyedés a csésze felé	Fruit: profile of sides towards to calyx		
PQ	fokozatos	narrows gradually	Nottinghami, Hollandi óriás	1
	hirtelen	narrows suddenly	Szentesi rózsza	2
27.	VG Gyümölcs: elkeskenyedés a kocsány felé	Fruit: profile of sides towards to stalk		
PQ	homorú	concave		1
	egyenes	straight		2
	domború	convex		3
28.	VG Gyümölcs: héj szőrözöttsége	Fruit: intensity of pubescence of skin		
QN	nincs, vagy nagyon gyenge	absent or very weak		1
	gyenge	weak	Szentesi rózsza	3
	közepes	medium	Noszvaji	5
	erős	strong		7
29.	VG Gyümölcs: héj színe puhulás előtt	Fruit: colour of skin before maturity		
PQ	narancsosbarna	orange brown	Noszvaji	1
G	barnásszürke	grey brown	Szentesi rózsza	2
	rózsaszínesbarna	brown purple	Hollandi óriás, Nottinghami	3
30.	VG Gyümölcs: lenticellák szembetűnőssége (teljes érésben)	Fruit: appearance of lenticels		
PQ	gyenge	weak	Nottinghami	3
	közepes	medium	Hollandi óriás	5
	erős	strong	Szentesi rózsza	7

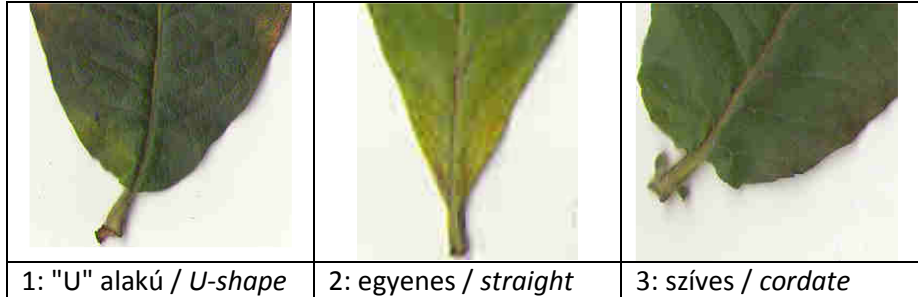
Szám / N°	Tulajdonság	Characteristics	Példafajta / Examples	Kf / Note
31. VG PQ	Gyümölcs: csészelevelek állása összezáró felálló szétterülő	Fruit: attitude of sepals converging erect spreading	Szentesi rózsza Nottinghami Hollandi óriás	1 2 3
32. VG PQ	Gyümölcs: csészelevelek alakja kardalakú átmeneti tőralakú	Fruit: shape of sepals sword-shape intermediate dagger-shape	Szentesi rózsza, Hollandi óriás Nottinghami, Noszvaji	1 2 3
33. VG QN	Gyümölcs: hús szövete finom közepes durva	Fruit: texture of flesh fine medium coarse	Szentesi rózsza Noszvaji Hollandi óriás	3 5 7
34. VG/MG QN	Gyümölcs: hús levedése száraz közepes leveses	Fruit: juiciness of flesh dry medium juicy	Hollandi óriás Nottinghami Szentesi rózsza	3 5 7
35. VG PQ	Gyümölcs: hús íze édes édes - savas savas	Fruit: flavour of flesh sweet acid – sweet sweet	Dunabogdányi Hollandi óriás, Szentesi rózsza Nottinghami	3 5 7
36. VG PQ	Gyümölcs: mag alakja kerek megnyúlt	Fruit: shape of seed round elongated	Szentesi rózsza Nottinghami	1 2
37. VG/MG QN G	Virágzás kezdet ideje: korai középidéjű kései	Time of beginning of flowering early medium late	Szentesi rózsza Nottinghami Hollandi óriás	3 5 7
38. VG/MG QN G	Érésidő: korai közepes kései	Time of maturity early medium late	Szentesi rózsza Nottinghami Hollandi óriás	3 5 7
39. VG/MG QN	Lombhullás ideje korai közepes	Time of leaf fall early medium late	Nottinghami Dunabogdányi Szentesi rózsza	3 5 7

MAGYARÁZATOK ÉS MÓDSZEREK / EXPLANATION AND METHODS

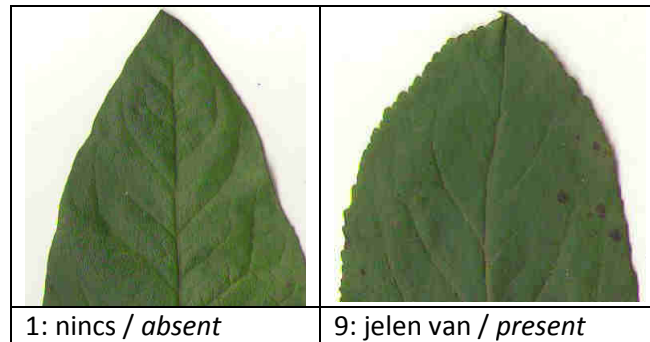
1. Növény: növekedés erőssége / Plant: vigour

A növekedési erély meghatározásánál a vegetatív növekmény teljes terjedelmét figyelembe kell venni. / *The tree vigour should be considered as the overall abundance of vegetative growth.*

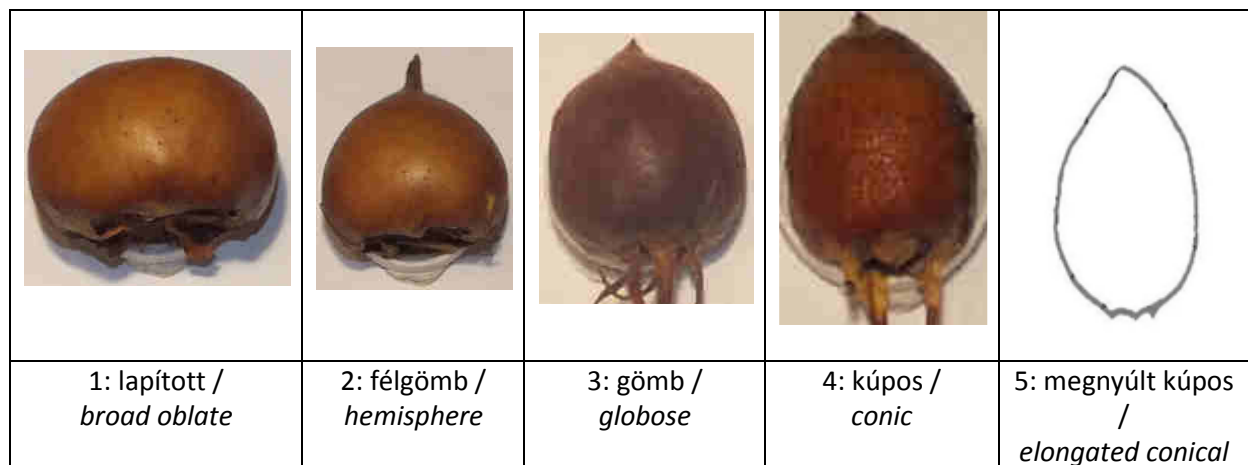
12. Levéllemez: levélváll alakja / Leaf blade: shape of base

17. Levéllemez: levélszél felső felének bemetszése / Leaf blade: incisions of margin on the upper part

24. Gyümölcs: általános alak / Fruit: general shape

37. Virágzás kezdet ideje / Time of beginning of flowering

Amikor a virágok 10 %-a nyílt. / When the 10% open flowers can be observed.

38. Lombhullás ideje / Time of beginning of leaf fall

Amikor a levelek 5-10 %-a lehullt. / When the 5-10% of leaf had fallen.

Példafajták egyéb megnevezései / Other names of example varieties

Példafajta / Example varieties	Társnevek / Synonyms
Hollandi óriás	Kruplopodnaia, Monsruos de Olande, Néflie à fruit monstrueux, Néflie de Hollande à fruit monstrueux,
Nottinghami	Nottingham

IRODALOM / LITERATUR

Aygün A., Tasçi A. R. (2013): Some fruit characteristics of medlar (*Mespilus germanica* L.) Genotypes grown in ordu, Turkey. Horticulture 57:149-151

Bordeianu T. (1964): Pomologia republicii populare romîne. III, Părul, gutuiul, moțmonul, scoruțul. Bucuresti.

John R. Baird And John W. Thieret (1989): The Medlar (*Mespilus germanica*, Rosaceae) from Antiquity to Obscurity. Economic Botany 43(3):328-372

Nespolo comune/ Medlar (*Mespilus germanica* Bosc. ex Spach.) internet: <http://plantares.entecra.it/pages/index.php>

Surányi D., Szani Zs. (2015): Egy monotipikus faj diverzitási és hibridizációs korlátai: naspolyafajták- és hibridekről. Diversity and hybridization on monotypic species: medlar cultivars and hybrid species "I. Rózsa- és galagonya-konferencia a Kárpát-medencében" nemzetközi konferencia. 2015. május 29-30. Gödöllő. p.172-183.

Tóth M. (1995): Gyümölcsészet. PRIMOM Vállalkozásélénkítő Alapítvány, Nyíregyháza.

Szabó Tibor: Naspolyafajtáink. In: Soltész M. (2014): Magyar gyümölcsfajták. Mezőgazda Kiadó.